



Gmina Mielec

ul. Głowackiego 5, 39-300 Mielec

Godziny pracy Urzędu: pon.: 7:30 - 17:00, Wt. - Czw.: 7:30 - 15:30, Pt.: 7:30 - 14:00

Telefon: 17 773 05 90 Fax: 17 773 05 91 Email: sekretariat@ug.mielec.pl

Prezentacja publikacji „Gmina Mielec” - Rzędzianowice

2021-04-09 11:52:56



Po świątecznej przewie wracamy z cotygodniową prezentacją miejscowości gminy Mielec. Dziś zapraszamy do zapoznania się z dziejami wsi Rzędzianowice.

RZĘDZIANOWICE

Jedną z największych miejscowości w gminie, leży w jej północno-zachodniej części, w pobliżu rzeki Wisłoki, przy drodze wojewódzkiej DW983 (Sadkowa Góra-Mielec). Części wsi: Dutów, Kolonia, Olszyny, Podkościele, Stara Wieś i Stojowice. Powierzchnia sołectwa wynosi 1254 ha; liczba mieszkańców na tym terenie przekracza 1370 osób. (Według stanu na 31 XII 2018 r. - 1371 osób.) Uwagę zwraca imponująca liczba gospodarstw rolnych - 468 (stan na 31 XII 2019 r.) i niemała ilość podmiotów gospodarczych - 57 (wg CEIDG, stan na 9 VI 2020 r.). W pejzażu wsi wyraźnie wyróżniają się obiekty sakralne: kościół parafialny i jego otoczenie, kaplica pw. św. Stanisława Kostki, kapliczka Matki Bożej Różańcowej. Dobrze prezentują się też: Zespół Szkolno-Przedszkolny, dwa Domy Strażaka i stadion Ludowego Klubu Sportowego Rzędzian. Ważną rolę odgrywa też biblioteka. W tych obiektach skupia się niemal całe życie społeczne wsi.

Pierwsze wzmianki o wsi pochodzą z XIII i XIV w. Patronimiczna nazwa wskazuje, że założycielem lub pierwszym mieszkańcem osady był Zendzian (Zendzian, Rzędzian). Pierwszym znanym właścicielem był Paszko z Trenczyna (1386 r.) W 1. poł. XVI w. wieś wchodziła w skład klucza mieleckiego Stanisława Mieleckiego. Po jego śmierci, na mocy postanowień w dokumencie z 1548 r., przeszła w ręce syna - Waleriana, podkomorzego sandomierskiego, a później - jego potomków. Dokumenty z XVI w. wspominają o folwarku w Rzędzianowicach. W tym czasie wierni rzędzianowiccy należeli do parafii rzymskokatolickiej w Mielcu, a rzemieślnicy zrzeszeni byli w mieleckim cechu zbiorowym. W 1. poł. XVIII w. Rzędzianowice przeszły w ręce Uniatyckich, a później kolejno: Orzechowskich, Czartoryskich, Stojowskich i Boguszów. Pod koniec XVIII w. i w 1. poł. XIX w. funkcjonowało dominium (państwo) Rzędzianowice.

Rabacja chłopska w 1846 r. zapisała się tragicznymi wydarzeniami. Zabito Stanisław Bogusza - dziedzica i oficjalistów, splądrowano dwór i folwark. Po uwłaszczeniu chłopów (1848 r.) niepokoje społeczne wyciszyły się i powrócono do codziennej pracy. W funkcjonowaniu wsi zaszły spore zmiany. Majątek Boguszów podzielono na części i sprzedano różnym osobom. Z czasem wyróżniły się folwarki: Olszyny, Rzędzianowice i Stojowice. Z inicjatywy Marii Boguszowej zbudowano w parku dworskim kaplicę. W 1881 r. utworzono straż ogniową, a jej oficjalna rejestracja nastąpiła w 1896 r. Dwa lata później, po zmianach właścicielskich terenu z kaplicą, obiekt sakralny został przeniesiony na inne miejsce i dotrwał do naszych czasów. W 2. poł. XIX w. zorganizowano szkołę 1-klasową, a w pierwszych latach XX w. zbudowano murowaną szkołę.

Działania wojenne w latach 1914-1915 bardzo zniszczyły wieś. Większość sprawnych mężczyzn powołano do austriackiego wojska, ale byli też ochotnicy do Legionów Józefa Piłsudskiego. W czasie działań wojennych 1914-1920 część z nich zginęła lub zaginęła, a wielu zostało rannych. W pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości przez Polskę zdecydowana większość mieszkańców gminy Rzędzianowice odbudowała gospodarstwa, ale też niemała grupa żyła w ubóstwie. Centrum działalności rolniczej stanowił majątek rodziny Skrzypków (48 ha). Odrodziła się jednostka OSP. Rozległy teren wsi spowodował, że w północnej części miejscowości w 1929 r. powołano drugą OSP i nazwano ją: Rzędzianowice II. W latach 1927-1931 wybudowano kościół pw. św. Józefa Robotnika, a w 1930 r. biskup tarnowski Leon Wałęga erygował parafię rzymskokatolicką w Rzędzianowicach.

Powszechny rozwój ruchu ludowego zainspirował rzędzianowiczanie do utworzenia w 1932 r. koła Stronnictwa Ludowego. Powstało także koło Związku Młodzieży Wiejskiej. Od 1933 r. wieś należała do gminy zbiorowej Mielec. W czasie wielkiej powodzi w 1934 r. mocno ucierpiała. W 1935 r. proboszczem rzędzianowickiej parafii został ks. Feliks Podgórnian, który nie ukrywał swego poparcia dla ludowców. Prężna działalność i poparcie proboszcza sprawiły, że Rzędzianowice wyrosły na jeden z głównych ośrodków ruchu ludowego w powiecie mieleckim. Dowodem na to było zorganizowanie w dniu 5 VI 1938 r. w Rzędzianowicach wielkiego wiecu politycznego, na który przybyło około 15 tysięcy osób.

II wojna światowa i okupacja hitlerowska bardzo wyniszczyły wieś. Narastający terror niemiecki spowodowały powstanie silnego ruchu oporu (BCh, ZWZ-AK). Próbowano też zaradzić ubóstwu i brakowi zaopatrzenia poprzez założenie spółdzielni spożywców w 1941 r. W marcu 1942 r. okupanci rozpoczęli przesiedlanie ludności z żyznych terenów, m.in. Rzędzianowic, do innych miejscowości na terenie byłego powiatu mieleckiego i zasiedlanie opuszczonych gospodarstw osadnikami niemieckimi. Po wyzwoleniu spod okupacji hitlerowskiej (6 VIII 1944 r.) ludność powróciła do resztek spalonych lub zdewastowanych gospodarstw, ale już pod koniec września musiała ponownie przenieść się na drugą stronę Wisłoki, bowiem radziecki komendant wojenny zarządził usunięcie ludności z terenów frontowych. Po ofensywie wojsk radzieckich w styczniu 1945 r. i odejściu frontu na zachód rzędzianowiczanie powrócili do domów i podjęli trud odbudowy wsi.

W związku z parcelacją majątku rodziny Skrzypków w Rzędzianowicach stworzyła się nowa konfiguracja własności pól uprawnych, łąk, pastwisk i nieużytków. Przeprowadzono remont budynku szkolnego. Zorganizowano bibliotekę publiczną. Odrodziły się obie OSP, a Rzędzianowice I zbudowały w czynnie społecznym remizie. Gotowość do działania potwierdzili strażacy rzędzianowiccy udziałem w gaszeniu wielkiego pożaru pobliskiego Pława w 1950 r.

W latach 1955-1961 Rzędzianowice były siedzibą Gromadzkiej Rady Narodowej. Okres ten zapisał się m.in. elektryfikacją wsi, powstaniem Ludowego Zespołu Sportowego Rzędzian i wybudowaniem budynku szkolnego - pomnika 1000-lecia w 1960 r. i wprowadzeniem doń Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej. W latach 1962-1972 Rzędzianowice wchodziły w skład gromady Podleszany. Także w latach 60. OSP Rzędzianowice II wybudowała dom strażacki. W 1963 r. oddano do użytku dom ludowy.

Podobnie do mieszkańców innych miejscowości także rzędzianowiczanie podejmowali pracę zawodową w Mielcu, najczęściej w WSK. Po kolejnej reformie podziału administracyjnego państwa w 1973 r. Rzędzianowice powróciły do gminy Mielec. Po reformie szkolnej rzędzianowicka szkoła utraczyła status ośmioklasowej, a ponadto zorganizowano oddział przedszkolny. Funkcje placówek kulturalnych pełnił dom ludowy i Klub Prasy i Książki „Ruch”. W 1976 r. oddano do użytku Dom Strażaka w Rzędzianowicach I. Uroczystie obchodzono 50-lecie OSP Rzędzianowice II (1980 r.) i



Gmina Mielec

ul. Głowackiego 5, 39-300 Mielec

Godziny pracy Urzędu: pon.: 7:30 - 17:00, Wt. - Czw.: 7:30 - 15:30, Pt.: 7:30 - 14:00

Telefon: 17 773 05 90 Fax: 17 773 05 91 Email: sekretariat@ug.mielec.pl

100-lecie OSP Rzędzianowice I (1981 r.).

Po przemianach ustrojowych przyspieszono tempo inwestycji. W 1994 r. oddano do użytku stację ujęcia i uzdatniania wody, a w 1995 r. zbudowano sieć gazową. Wyrazem uznania dla stanu organizacyjnego i wyszkolenia strażaków było włączenie w 2001 r. OSP Rzędzianowice I do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. W pierwszych latach XXI w. zbudowano wodociąg i kanalizację. Wydarzeniem 2006 r. było 125-lecie OSP Rzędzianowice I. Niemałe straty poniesiono w wyniku powodzi w 2010 r. Lata 2015-2020 obfitowały w inwestycje zdecydowanie poprawiające standard infrastruktury. Głównymi przedsięwzięciami były: rozbudowa szkoły o salę sportową z zapleczem przedszkolnym, zakończenie budowy kanalizacji sanitarnej, montaż pompowni ścieków oraz dalsza rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Wykonano też m.in. termoizolację budynku użyteczności publicznej i szkoły, adaptację budynku usługowo-dydaktycznego na przedszkole, modernizację ośrodka zdrowia, zagospodarowanie terenu wokół budynku komunalnego, remont wnętrza budynku OSP Rzędzianowice II oraz etapowo oświetlenie uliczne i chodnik przy drodze wojewódzkiej.

Tekst pochodzi z książki „Gmina Mielec”, którą można wypożyczyć w gminnych bibliotekach oraz bezpłatnie odebrać w Urzędzie Gminy Mielec. Ilość egzemplarzy jest ograniczona. Publikacja w wersji PDF jest również do pobrania [na stronie Urzędu Gminy Mielec](#).





Gmina Mielec

ul. Głowackiego 5, 39-300 Mielec

Godziny pracy Urzędu: pon.: 7:30 - 17:00, Wt. - Czw.: 7:30 - 15:30, Pt.: 7:30 - 14:00

Telefon: 17 773 05 90 Fax: 17 773 05 91 Email: sekretariat@ug.mielec.pl



Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie

[bepośredni link do strony www](#)